

NÉPKÍVÁNATOK.

K Ö Z L I

If. SZACSVAI IMRE

NVÁRADON

Tichy Alajos nyomdájában.

ELŐSZÓ.

Átfontolt eszmék, miket e' röpirat röviden előad. Az emberi elme' minden kori kívánatai azok. Ez eszméket kíví- vandók, a' vén Európa' legvallásosabb emberei Amerikába vándoroltak, 's ott, új hazájukban, szűkölködés és viszontagságok közepeit, a' szabadságnak diadalt szereztek: és e' diadal' szülötte lún a közboldogság. – Ez eszmékérti tusában vérzett el a' múlt század' végén 's a' jelen' elején a' francia nép, azokért küzd és ví jelenleg is Franciaország. – Ez eszmékért támadt fel mai korban majd minden mívelt nép: mert azokban a' szabadságnak és egyenlőségnek – ez isteni adománynak – magva rejlik.

Ez eszmék' kivitelében kell fáradoz- nunk nekünk magyaroknak is !!

Oldassék meg a' földnek bilincse,
A' tulajdon szent legyen 's örök
'S leszen a' föld népeidnek kincse,
Színarany az istenadta rög; –
A' ' mi szárnya a' madárseregnek,
A' szabad föld az a' nemzeteknek.

Fékre vedd a' víznek tombolóit,
A' világnak nyisd meg kapuját, –
Öt világrész lássa lobogóid',
Lássa gályáidnak árboctát, –
Tenger a' föld vére, – lüktetése
Népek- és hazáknak érütése.

És a' nép, mely vér a' régi vérből,
Nyerje vissza régi részjogát:
Osztalékát vízből és kenyérből,
És a' törvény' védő paizsát;
'S mert terhet visz, oszt a' közhazáért,
Közjavából egyaránt vegyen bért!

És te isten, a' védhetlen égben,
Magyaroknak védő istene,
Szentesítsd meg összes összeségben
A' mi esküt a' nemzet teve,
Add hozzá az ember' legfőbb kincsét:
Szabadítsd fel a' szellem' bilincset'

GARAY JÁNOS.

A' harcos századok' vérmezején a' szabadság' virágai meg nem teremhetének. Emberek és nemzetek életüket veszték a' szabadság utáni vágyban,, egy két töredékeszme' kivíhatásáért. De a' véghetlen küzdelmeknek egyedül azon tanulsága maradt, hogy a' valódi, az igazi szabadságol nem háborúk és lázadások, hanem az ész' mindenható tüze termi meg.

Ész az isten, az ő szavára minden meghajol. Előtte hajoljunk meg hát mi magyarok is!

Nem szükség a' már elmúlt 's különben is hazugul írt történetek' zavarában botorkáznunk. Tekintsük magát az örök változhatlan természetet, 's ennek legremekebb művét az embert.

Isten minden emberi egyformán saját képére, és szabadon alkotott. Minden ember érzi és tudja, hogy a' mi nála öröm, másnál is az; a' mi nála fájdalom, másnál is az; – érzi és tudja, hogy legfőbb törvény, minden törvénynek törvénye, az e m b e r s z e r e t e t. Igen is, mert az emberszeretet imádja a' szabadságot, és tiszteli az egyenlőséget.

A' szeretet' törvénye pedig, mit Jézus a' megváltó, az emberek' legnagyobbja, tanított, rövid, 's e' néhány szavakban foglaltatik: szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.

Ezen egyszerű törvénynek hódoljunk mi mindenkor és mindenben. E' törvény' végrehajtásához nem kel! sok olvasás, tanulás: tekintsen mindenki szívébe, azt abban lángoló betűkkel bevésve találja.

Ha tudni akarjuk, minő jogai vannak minden embernek és polgárnak, nem azt kell néznünk, mik történtek

eddig, 's hogyan vélekednek mások; hanem csak azt, mi az ember, 's mire rendelte őt az örök, változhatlan természet?

A' történetek és vélemények sokféleképen alakulnak; néha azon nap, melyben támadtak, már meghazudtolják magokat; szüleinek, elhalnak, 's az idő sebes rohamába eltemetkeznek: de a' természet örökké ugyan az marad, soha magát meg nem tagadja.

Midőn hát társasági nagy épületünknek, az alkotmánynak fölállításában dolgozunk, ne függeszszük szemünket a' perczenként hulló csillagokra, hanem az örök fényű 's mindig egy egyetlen ragyogó napra. A' jogokat és kötelességeket az örök igazság' kútfejéből merítsük: minek ismertető jele az emberi természet rendeltetek.

Az emberiség legfőbb dísze a' szabadság 's egyenlőség. Dolgainkat egyenként 's egvetemleg ezekhez irányozzuk. Így fogjuk legbiztosabban

elérni a' czélt, mi nem lehet más, mini hogy e' hazában lakó minden embernek istentől adott, és soha tőle el nem idegeníthető jogai nyilván megismer- tessenek és biztosítanak.

A' nép szabadságának hajnala fel- derült. A' nemzet' egén öt csillag ra- gyog: szabadság, egyenlőség, testvériség, béke 's e g y e t é r- tés. Ez öt csillag tündöklése áthasí- tá a' szolgaság' nehéz levegőjét, an- nak ködeit és felleget szétkergette.

Valának pedig e' sűrű köd és fel- legek, melyek az éltető nap' sugarait elboríták, a' kiváltságok, a' bál- í t é l e t e k, az önkéntes hatalom, az erőszak, a' vak szenvedé- lyek, a' babona, bigottság, a' vallásos 's egyéb visszaélé- sek, 'sa't. mind ugyanannyi sarjadékai amaz ördögi kedélynek, mely kárho- zatos konoksággal szüntelen ármány- kodik, hogy a' népek boldogságának földjét meddő bitorlása alá kerítse,

azt az elnyomás mérges burjánával úgy elárasztja, hogy az emberszeretet gyöngéd növényei még csak gyökeret se verhesselek benne.

Isten lemosolygott magassága szent egéből. Mosolya áldásként rezgő át az egész világot.

Ma már az emberek a' megtisztult levegőben, bátran, felemelt fejjel, egymásnak kezet szorítva mondhatják: **t e s t v é r e k ! m i m i n d n y á j a n e g y e n l ő k é s s z a b a d o k v a g y u n k , n e k ű n k e g y m á s t s z e r e t n ű n k k e l l .**

És az, ki ezzel ellenkezőt tanít, megtagadja az emberszeretetet, 's vétkekes örültséggel magát az istent káromolja.

Polgárok, örvendjünk a' mai nagyszerű időnek, a' népek megváltásának!

Örömünknek közepette feledjük el, hogy voltak emberek, kik oktalan kedvteléssel saját nemzetük' kebelét

szakkaták: feledjük el, hogy voltak köztünk, kik a' hatalmat 's annak hiú csillogását legfőbb czélnak tekintő oly becsvágytól vezéreltettek, a' mily becsvágnak forrását 's okát a' józan ész' 's emberszeretet' világában föl nem találhatni: feledjük, hogy a' hatalom' régi bitorlói, magokat az isteni gondviselés' küldöttéiül feltolván, a' nép életfájának legnemesebb gyümölcseit önmagoknak – noha henyélő herék voltak – jó korán letépdesték; és a' népet, bár őt saját lábai mindenkor legjobban bírták, mint valami bukducsoló gyermeket, pórázon vezetgették: feledjük el azon hamis tanítást, melyet a' bérért hízelgő rabszolgák' ajkai hirdettek, hogy t. i. minden irtóztató, minden kegyeletet és szentet megtagadó a' nép' kebeléből származik, 's hogy népkormány mellett nem állhatnak fenn, a' béke, rend és szabadság.

Feledjük el mindezt, 's nektek, a' halálosan vétkezetteknek, hozzuk a'

kiengesztelődés' nehéz, de egy szabad nép' érzelmeihez nagyon méltó áldozatát. Kezdjük a' szabadság' munkáját a' szeretet törvényének legmagasztosabb betöltésével; bocsássunk meg azoknak, kik eddig ellenségeink voltak.

E' közbocsánat legyen ravatal a' múlt idők' keserves eseményeinek sírja felett! És most lássuk, miket kell tenni a' népnek, minden embernek, hogy az alkotmányozás' nagy munkálata czélszerűen bevégeztethessék.

Vannak kívánatok, melyeket az ész minden korban sürgetett, melyek magából a' néptermészet' értelméből merülnek fel. E' kívánatokat határozottan és világosan nyilvánítsuk azért, hogy a' törvényhozók azokat megértve alkotmányt készíthessenek, mely a1 szabadságot, egyenlőséget, rendet és békét, e' haza minden polgárának ne csak ígérje, hanem valósággal meg is adja.

Mondjuk el tehát a' közóhajtásokat,

miket előttünk sokan már elmondottak, újakat nem mondunk, de mondunk szükségeseket, kivált hazánk' jelen korszakában, midőn reform (békés újítás) küszöbén vagyunk, ha a' nép' kívánatai törvénybe mennek; ellenben ha a' nép' szent nevét csak hiába vettétek fel, ha jog helyett pusztá ígérettel igyekeztek az emberek' szemeit kitörölni, okvetlenül lázadásba sülyedünk, 's e' borzasztó szörny' áldozatairól azok fognak számolni, kik a' népeknek világszerte nyilatkozni kezdő követeléseit 's igényeit hallgatják ugyan, de vagy nem értik, vagy teljesíteni nem akarják, kik a' szabadságot, e' minden ember' tulajdonául adott kincset, új-nemű kiváltságok alá temetik, kik a' népnek útjait állják, 's tőle az ég' legnagyobb áldását, az egyenlőséget elrabolják,

Tagadhatlanul igaz ugyanis, hogy a' mely népnek csak egyetlen egy tagja is szolga, a' melyben bármi névvel nevezendő úr van, annál az egyenlőség

csak név, de nem valóság; annak szabadsága sem lehet; mert szabadság egyenlőség nélkül nem is képzelhető.

Legelőször is tehát jelentse ki e' nép, hogy felségének tiszta öntudatával bír, jelentse ki, hogy a' nemzet – miként Szemere Bertalan igen jól mondta – habár egyéneiben kicsiny, alárendelt 's engedelmes, de összeségében gazdag és nagy, ha bár fejenkint gyenge és erőtelen, de tömegében végtelenül hatalmas, koronákat foszt, fejedelmi széket dönt, 's törhetlen derekának súlya alatt minden egyéb hatalom szétporlik. Szóval, jelentse ki Magyarország' népe, hogy magán kívül a' jognak és erőnek más forrását nem ismeri, és túrni nem fogja; mivel a' nép minden szellemi és anyagi tehetségeknek ama roppant élő tengersé, melyből minden kifoly, 's minden ismét bele visszafoly.

A' nép maga az álladalom. A' nép maga a' haza! Minden nép pedig, mely

magát így ismeri, hivatva van, hogy szükségei 's érdekei felül önmaga gondoskodják.

A' népgondoskodás' első anyaeszméje az alkotmány.

Az alkotmánynak, hogy gyümölcsseit megteremhesse, e' nemzet' kebelében készítessék új és jó föld: tépettessék ki a' régiből minden gaz; mert az újítás' minden nemesebb ültetvényeit elborítani 's előlni fogná.

Az alkotmánynak jogot kell biztosítani, egyenlőséget és szabadságot adni.

E' szempontból mondassék ki minél előbb világosan: hogy

1-ször Alkotmányozó tanácskozmányul a' nemzet' alsó táblája bíztatik meg, melyen minden követ, a' tökéletes elrendezésig is, hatósága' egész közönségét képviseli.

2-szor A' mostani főrendi tábla megsemmítetik, a' születéses főrendi jogok 's címek eltöröltetnek.

3-szor A' papoknak semmiféle po-

litikai befolyás nem engedtetik, – a' papi jószágok eredetüknél fogva is statusbirtokká letetnek.

4-szer Minden egyéb birtok azé ki most bírja. Birtok alatt pedig tulajdon, és nem bérleti, vagy zálog használat értetik.

E' határozatok helyességük' bizonyító okait magokban hordozzák. Azokról terjedelmesen értekezni nem tanácsos: elég annyit megemlíteni, hogy az időnek sürgető alkalmát felhasználni az okos ész parancsolja, hogy csak a' nemességet képviselő alsó táblával, a' nagyon is szerfelett kiváltságolt főrendekkel, a' birtokérdekek miatt igen veszedelmes papsággal, bizonytalan, tulajdonnak nem tekinthető, 's azért mitsein érő földbirtok mellett az alkotmány' meghozhatását csak reményleni is vakmerőség 's botorság.

Hiszen, ha valaki egyenlőséget, szabadságot, rendet óhajt, 's akar; leheteden, hogy ennek ellentéteit is, bár-

mily rövid ideig, óhajtja, és akarja. Már pediglen mik most megneveztetek, az alkotmányos életnek merő ellenei, és ha n é k i e k ártalmas tengődésükre legkisebb tér 's idő engedtetik, mint a' gyom felsarjadzanak, és az alkotmányt, mint a' folyóka fű, körülfontják, 's azt vagy végképen elsorvasztják, vagy az előállítandó zavarok, 's megtámadások által sokáig terméketlené teszik.

A' fentebbi négy pontban foglalt határozatok után kezdehetik meg az alkotmányozás nagy munkálata: oly móddal, hogy azon pontokra nézve, melyek a' nép által Budapesten a' hazaközsívében elfogadtattak, országszerete viszhangoztattak, és a' melyeket az országgyűlés, (a' nemzet képviselő táblája t. i.) proclamált – kikiáltott – részletes, kimerítő törvényjavaslatok készítesse, 's e' törvényjavaslatok a' népnel, eldöntő közvélemény előállítása végett közzé tétessenek. Azután pedig

a' legrövidebb idő alatt Buda-Pestre összehívatandó országgyűlésen a' magyar alkotmány, 's a' polgári jogokat 's kötelességeket meghatározó törvények előterem tessenek.

Azon pontok, melyekben a' magyar alkotmánya alapjait letétetni óhajtja, következők:

1. *Sajtószabadság az előző vizsgálat eltörlésére.*
2. *Felelős kormány Buda-Pesten,*
3. *Évenkénti országgyűlés Pesten.*
4. *Törvényelőtti egyenlőség polgári, 's vallási tekintetben.*
5. *Nemzeti őrsereg.*
6. *Közös teherviselés.*
7. *Úrbéri viszonyok megszüntetése.*
8. *Eskütszék: képviselet egyenlőség alapján.*
9. *Nemzeti bank.*
10. *A katonaság esküdjék meg az alkotmányra; Magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a külföldieket vigyék el tőlünk.*

11. A' political statusfoglyok szabadon bocsáttassanak.

12. Egyesülés Erdélylyel.

E' pontok felett most jó korán értekezzünk, 's bátran őszintén nyilvánítsuk gondolatainkat, hogy a' törvényhozás, – mely a' kellő határon túl soha sem mehet, de azon innen nagyon könnyen elmaradhat, megérthesse a' népet, melynek a' nyilvánított pontok körül kiírt következő jel-szavai, legyen béke, szabadság, egyetértés, egyenlőség, testvériség, nem üres hangok többé, hanem testtélételt követelő; istenigék.

És mi a' pontokat következőleg értelmezzük.

I.

Sajtószabadság az előző vizgálat' eltörlésével.

Sajtószabadság az, miszerint minden ember azt, a' mit gondolt 's közzé

akar tenni, leírhatja. kinyomtathatja, 's elárulhatja.

E' szabadság minden embernek vele született joga: mert nem azért van az emberben gondolkozási tehetség, és kívánság gondolatait másokkal közleni, hogy gondolatait nyilván ki ne mondhasssa; és hogy érzelmeit, – örömeit 's fájdalmát t. i. – magába fojtani kénytelenítessék.

A' szabad sajtó minden nemzetnél jót szült. Természete ugyanis a' nyomtatási szabadságnak, hogy az emberek közt mindent, jót 's roszt, nyilvánosságra hozzon, így senki azzal vissza nem élhet: mivel ha valaki hazudik, és csábít, a' hazugra és csábítóra épen úgy ráismernek írásaiból, mint a' harisra szavából.

Sőt ha néha ártalmat látszik is okozni a' szabad sajtó, azt azonnal mindjárt maga orvosolja.

Íme olvassunk néhány példát, mit nekünk, az életből mások írtak ki.

1-ső példa. A' szabad sajtó felfedezi, hogy egy tisztviselő a' kezére bízott pénztárt meglopta. Ezen tolvaj tiszt elüzetik. Igaz, hogy miatta gyermekei 's atyafiai is fájdalmat szenvednek, de leczkét kap az egész közönség, hogy a' nép' erszényéből került közpénztárt senki a' maga hasznára fordítani ne merje, különben múlhatlanul bűnhődni fog.

2-ik példa. A' szabad sajtó felfedezi, hogy egy bíró a' kezére bízott igazságot portékának nézte, és annak árulta, a' ki drágábban fizette. Ezen lelkiismeretlen bírót hivatalából kicsapják, 's könnyen megeshetik, hogy családotul ínségre jut. Azonban a' többi bírák okulva ennek sorsán ilyes vétkeket elkövetni nem bátorzkodnak. 'S minő haszon? Sok családok, gyakran egész helységek, az igazságtalan részrehajlás miatt tönkre tétetni, és nyomorúságba taszítatni nem fognak.

2-ik példa. Egy pap azt papolja, minden vétket bizonyos mennyiségű pénzért megválthatni. Sok együgyű ezt elhiszi, és hogy a' papnak lélekváltságba pénzt fizethessen, ökröt, lovat lop. A' szabad sajtó megtámadja a' papot, világosan megmutatja, hogy az ilyen ördögi hazugság nem isten igéje, mert isten azt tanítja, hogy a' vétket csak úgy válthatni meg, ha a' bűnös ember megjavítja magát. – Lehet, hogy a' pap megharagszik, mert zsákja nem telik, és erszénye laposodik: de nyer, kiszámíthatlanul sokat nyer a' nép; mert javul 's nemesedik vallása, és erkölcse.

4-ik példa. Egy oktató azt tanítja, hogy a' fejedelem istentől van, és isten képét képviseli; azért annak minden legvétkesebb kívánatait is teljesíteni kell, 's bármily zsarolásokat tesz, azért szót emelni nem szabad, hanem vakon engedelmeskedni kell. A' szabad sajtó ismét előáll, bebizonyítja, hogy

isten-képét semmiféle halandó lény nem viselheti, megmutatja, hogy a' fejedelem legelső polgár a' hazában, mert legtöbb kötelességei vannak; de nem ura a' többi polgároknak, mert ő is csak ember. E' felvilágosítás miatt veszt a' zsarnok rossz fejedelem, veszt a' jó fejedelem udvarában a' nép' zsírján hízó szolgák' renyhe csapatja: de nyer a' nép, mert erejének, és rendeltetésének megismerésére jut.

Hasonló példákön okulva monda egy becsületes hivatalnok: 'Minden status, melynek tettei bölcseség e n, erő n, 's jóságön alapulnak, nyilvánosság által mindenkor n y e r. A' nyilvánosság csak azoknak veszedelmes, kik homályos, 's alattomos utakön járnak.'

Egy másik nagy férfiú pedig azt monda: 'Elvehettek mindent, csak a' s a j t ó - szabadságo t hagyjátok meg nekem, és ezen

emeltyűvel halomra döntöm a megvesztegetés' egész épületét, 's romjain a' nép' jogait állítandom fel.'

Ilyen a' sajtó-szabadság! Nélküle nem támadhat közvélemény, pedig a' közvélemény az alkotmányos, 's nyilvános életnek legelső elengedhetlen föltétele:

A' közvéleményben nyilvánul a' nép' akarata, melyet a' törvényhozásban, közigazgatásban, végrehajtásban, a' közélet' minden ágaiban követni kell; ha a' szabadságot megsérteni, a' közbékét 's rendet feldúlni nem akarjuk.

A' közvéleménynek, eme óriási hatalomnak, anyja, és dajkája a' sajtó-szabadság.

A' magyar nemzet imádságának tehát legelső, legfőbb tárgya legyen a' teljes sajtószabadság.

II.

Felelős kormány Buda-Pesten.

Kormány szó alatt értjük a' nemzetnek egész végrehajtó közigazgatási tiszviselőségét, a' legelső országos hivatalnoktól a' község utolsó tisztéig: főképen azonban értjük azon néhány férfit, kik a' közigazgatásban legfelül állanak, kiket közönségesen ministereknek neveznek.

A' kormány a' maga hatalmát a' néptől veszi, és munkálkodásaiban a' népet képviseli.

A' kormány' rendeltetése, és kötelessége a' törvényeket végrehajtani, mind a' községek', mind egyes emberek' jogait és szabadságát őrizni, a' rendre 's közbátorságra felvigyázni, nehogy a' polgárok' nyugalma, 's jóléte akár külső, akár belső ellenségek által felzaklattassék.

A' kormány szolgája a' nemzetnek,

és annak engedelmeskedni tartozik épen úgy, mint a' cseléd az ő gazdájának.

A' kormány' kötelességeit kiszabják, a' törvények 's alkotmány: ezeknek határain túl nem járhat, hanem magát minden eljárásában törvényhez 's alkotmányhoz tartozik alkalmazni.

Ha a' kormány törvény vagy alkotmány ellen cselekszik, vétket követ el, és ha a' nemzet az ilyes vétket elnézi, könnyen megtörténhetik, hogy a' kormány úr lesz a' nép felett, 's a' szabadságot eltiporja.

A' nemzetnek tehát a' maga kormányát szemmel kell kísérni, tőle időnkint számot venni, 's ha vétekben találta, szigorún megbüntetni: a' kormánynak pedig kötelessége minden eljárásról számot adni a' népnek, mert a' nép' nevében, 's a' népért működik.

Kormányunk tehát legyen felelős. És, mivel hazánk önálló, független ország, kormányunk' lakása legyen benn hazánkban, Budapesten, Magyarország' közepén,

Polgárok! igen nagy és nehéz kötelességei vannak a' kormánynak, melyeket nem teljesíthet másképen, mint, ha a' polgárok' bizalmát bírja, 's készségükre minden perczben számolhat. Ajándékozzuk meg hát a' kormányt, 's annak fáradozó munkás becsületes tagjait, szívünk', lelkünk' egész bizodalinával, és ha azon munkák' 's fizetések' teljesítésére szólít fel, miket a' törvény parancsol, 's a' haza' közérdeke megkíván, fizessünk, és dolgozzunk egész készséggel, minden vonakodás nélkül. Mert a' kormány csak úgy felelhet: ha azok, kiknek a' törvény engedelmességet parancsol, nekie pontosan engedelmeskednek.

III.

Évenkénti országgyűlés Pesten.

Országgyűlés anyit tesz, mint törvényhozás.

A' törvényhozás a' hatalmak' legfőbbike, forrása minden más hatalom-

nak, 's mint ilyen, egyedül magát az egész népet illeti.

Úgyde a' sok millióból álló nép össze nem gyűlhet, 's összesen együtt nem tanácskozhatik: azért szükséges, hogy a' nép képviselőket, vagyis követeket válasszon, kik az ő nevében 's helyette összegyűljenek, tanácskoznak, törvényeket alkossanak, 's a kormány felett őrködjenek.

Minthogy pedig a' nép oly hazában, hol szabadság 's alkotmány valósággal van, egyenlő jogú polgárokból áll, okvetlenül szükséges, hogy a' követválasztásban minden polgár, ki ép elmével bír, 's életének huszadik évét betöltötte, tetteges részt vegyen.

Hogy minden polgár követválasztási jogát gyakorolhassa, az egész országot több egyforma kerületre kell osztani oly módon, hogy minden kerületbe körülbelől harminczezer lélek es-

sék, 's minden ilyen kerület az országgyűlésre egy követet küldjön.

Minden követ, noha bizonyos kerületből választatik, országos követ, azaz: nem csak küldőinek kerületét, hanem az egész nemzetet képviseli. – Követ nem lehet, ki bár mi névvel nevezendő hivatalt visel.

Mivel pedig mind a' haza' szükségeit 's érdekeit, mind a' kormánynak 's egyes embereknek jogait és kötelességeit törvény által kelletik elintézni, 's megállapítani; mindenki azonnal beláthatja: hogy országgyűlést minden esztendőben, bizonyos előre meghatározott időben, tartani szükség.

Szabad nemzet' tagjait csak törvény kötelezhet; törvényt pedig egyedül az országgyűlés hozhat.

A' nép az országgyűléseken él, 's ott gyakorolja hatalmát. A' mely nép gyűléseket minden évben nem tart, 's azokat hosszabb ideig nélkülözi, annak életereje meglankad, 's hasonló

lesz az elgyengült beteg emberhez, ki néha-néha, akkor is nehezen, szinte fuldokolva lélezkik.

A' mely nép magát szétdaraboltni hagyja, 's azon hatalmat, mi az egészt illeti, egyes részeknek, p. o. megyéknek, tartományoknak adja, soha egész nép nem lesz, egyforma törvények alatt nem élhet; mert egyik megye egyféle, másik megye másféle határozatokat hozván, megesnék, hogy ugyanazon egy hazában lakó ember, két- 's háromféle törvénynek is kénytelenítenék engedelmeskedni.

Ezekhez képest, ha akarjuk, hogy a' magyar nemzet életerős, hatalmas és nagy legyen; ha akarjuk, hogy minden magyar embert ugyanazon egy törvény kötelezzon: lehetetlen nem akarunk, az évenként Pesten tartandó országgyűlést, mely el nemzet' dolgait folytonosan intézze, 's melynek utjából a' községi életet előlő megyei rendszer minél előbb elhárítandó.

IV.

Törvényelőtti egyenlőség' polgári 's vallási tekintetben.

Nincs szebb, 's az emberi nyelvre jobban illő szó, mint ez, 'e gyen lőség'.

E' szóval mondjuk ki legrövidebben, hogy minden ember isten' képére alkottatott, hogy az emberek egyformák, azaz: testvérek.

Midőn isten embert teremt – bárha egyik szegény, másik gazdag szülőtől származik is – egyforma embernek rendeli őt; adván mindeniknek szívet, lelket és testet: szívet, hogy szeressen; lelket, hogy gondolkozzék; testet, hogy általa érzelmeinek és gondolatainak életet adjon.

Az embert szív, lélek 's test teszi; mindent, mi ezeken kívül van, ú. m. tudományt, vagyont, hivatalt 'sa't. a' társaság ad.

Ugyanazon tudományt, vagyont adni minden embernek, kivihetetlen do-

log; de ugyanazon jogot adni, nem csak hogy kivihető, de elannyira szükséges, hogy mind addig, míg a' nép' mindenik tagja egyenlő jogokkal nem bír, szabadságot, rendet 's békeséget emlegetni, gúny és nevetség: mert oly társaság, melynek egyik tagja a' másikonál több jogot bír, nem természet-szerű, nem igazságos; hasonló azon családapához, ki egyik fiát tejben vajban fürösztö, míg a' másikat, és pedig al jobbat 's dolgozabbat, mostohának tekinti, 's azt jótéteményeiben nem részesíti.

A' jogok kétfélék: emberiek 's polgáriak.

Az emberi jogoknak két főága van: az élet' fen tartása, 's a' lélekismeret' szabadsága.

Az élet' fen tartása megkívánja, hogy minden eszközt, mivel másnak személyes kára nélkül élhetünk, felhasználhassunk a' végre, hogy életünket jobbá, kényelmesebbé tegyük.

Jogunk van tehát szabadon kereskedni, szabadon dolgozni.

E' jognál fogva követelhetjük, hogy minden egyedáruság, milyenek a' czéhek, csapszék, mézárszék 'sa't. megszüntetessenek.

A' társaságnak megszeghetlen kötelessége, szabaddá tenni az embert, 's az ember' minden munkáját.

A' lelkiismeret' szabadság a megkívánja, hogy mindenki gondolatait szabadon kimondhassa, 's istenét azon áhitattal 's hittel imádhassa, melynek igazságáról szívében meggyőződött.

A' társaság' főkötelessége megismerni 's biztosítani a' vallási, szólási 's írási szabadságot; és a' társaságnak csak akkor van joga közbejöni, ha valaki ezen szabadsággal visszaélvén, a' közjó vagy egyes ember ellen bűnt és sérelmet követett el.

A' polgári jogok akkor egyenlők, ha a' torvény minden embert egyenlő polgárnak néz; jutalmat 's büntetést.

mindeniknek – érdeméhez ‘s vétkéhez képest – egyaránt mér ‘s osztogat.

Szükséges tehát, hogy a’ hivatalok útja egy becsületes polgár előtt se zárattassék be, hanem mindenkinek nyitva álljon; hogy a’ törvénykezés – perlekedés ‘s büntetés t. i. – minden emberre nézve egyformán gyakoroltassék; hogy a’ szegény a’ maga kis vagyonát épen úgy tulajdon gyanánt ‘s biztos joggal bírja, mint a’ gazdag a’ maga roppant terjedelmes jószágait; hogy a’ közterhekben kiki vagyonához képest arányagos részt tegyen; hogy az országgyűlési követ’ ‘s községi tisztviselők’ választásához hozzászólója ‘s befolyása legyen.

A’ mely társaság a’ most mondott emberi ‘s polgári jogokat tiszteletben tartja, midőn magának rendet ‘s békét alapít, egyes tagjai iránt igazságos. mert tolok meg nem tagadta, ‘s el nem vette azt, mit ember születésével az istentől örökölt, az egyenlőséget.

Legyen tehát Magyarország' minden embere egyenlő polgári 's vallási tekintetben; mert csak így lehet rend és béke az igazán szabad hazában.

V.

Nemzeti őrsereg.

Kinek lehet szorosabb kötelessége védeni e' hazát, mint magának a' népnek, mely azt bírja, mint magoknak azon embereknek, kiknek mindenök, a' mi kedves, e' hazában van?

A' hajdankorban is legerősebbek voltak azon nemzetek, melyek magokért önmagok állottak őrt, mint a' szabad görögök 's rómaiak.

Álljunk hát mindnyájan a' nemzet-őrseregbe. 'S ha bennünket belső veszedelem, például lázadás, vagy külső ellenség fenyeget, ragadjunk fegyvert, vérünkkel 's életünkkel védelmezzük a' hazát, magunkat 's mieinket, t. i. házunkat, családunkat, nőinket és gyermekeinket !

Ne kételkedjünk, hogy a' zsoldos szolgák' csapatja, azon csekély bérért, mit nekie adhatunk, őszinte hű barátunk és tántoríthatlan védünk soha sem lehet. Veszélyek' közepett, ha más mód menekedni nincs, elárul, béke' idejében pedig fejünkre nő, 's a' mellett, hogy jövedelmeink jobb részét feleszi, zsarol is felettünk.

Fegyverkezz fel hát magyar! Őrt ki áll, ha nem te, magadért?

VI.

Közös teherviselés.

A' haza' szükségei közösek; azok tehát közös erővel teljesítendők.

Hogy egy országot költségek nélkül igazgatni 's fentartani lehessen, azt csak olyan együgyű mondhatja, kinek nincs elég esze belátni, hogy a' legszegényebb családnak is sok venni 's kifizetni valója van.

Miből fizetnök a' hivatalnokokat, miből fedeznök az utakra, csatornák-

ra, egyéb közlekedési eszközökre, a' mindennemű iskolákra, és a' közéleti más számtalan ágaiban megkívántató költségeket: ha az ország' közpénztárába adót nem fizetnénk ?

Fizessük tehát a' haza' adóját mindnyájan, közösen 's aránylagosan, azaz: kiki birtokához képest; 's ne legyen a' közös tehernek oly neme, melyből bár ki is kivonhassa magát.

Azonban csak anyit adózzunk, mennyit a' haza' közérdeke sürget.

Magyarországnak vannak közjöveldelmei, ilyenek a' só, a' harminczad, bejegyzési taxák 'sa't. Ezeket előbb vegyük számba, és csak azt fizessük, a' mi ezeken felül még megkívántatik.

VII.

Úrbéri viszonyok megszüntetése.

Úrbéri viszonyok alatt értjük a' földes-úri hatóságot, 's azon szolgálókat, melyeket a' jobbágy földesura'

részére teljesíteni tartozik, vagy az ezen szolgálatok' és adózások' helyébe (minők a' robot, füstpénz, favágás, földesúri dézma, 's a' t.) fizetést rendelő szerződéseket.

Nincs itt helye terjedelmes okokkal megmutatni azt, miért kell ezen úrbéri viszony oknak végképen megszűniök: csak kettőt említünk meg.

1-szor Azon földig leverő, 's az eddigi adózó népet szinte végínségre juttató fizetés és teher-hordozás, melyet a' jobbágyság, hazájának, megyéjének, helységének, földesurának – ide nem számítva a' szenvedett zsarolásokat, – munkában, készpénzben, termékekben', sőt vérében is, mert hiszen fiait katonának áldozni kényszeríteteti, – utósó megerőltetésével teljesített, a' kezei közt lévő kis birtokot anyira sajátjává tette már, hogyha annak minden röge huszárt teremne is, még sem volna benne egy talpatat kifizetlen.

2-szor A' közbéke azt kívánja, hogy a' földművelőnek, minden természet-ellenes nyűgöktől felmentett birtok adassék: mert csak szabad földben áldatik meg a' szabad ember' szorgalmas munkája. Az örök igazság követeli, hogy azon föld, mely apáink' vérével kövéredett; mely saját arczunk' verejtékeivel nedvesedik, tulajdonunk legyen. Az örök igazság meg nem engedheti, hogy a' föld' termő 's gyümölcsöző színének tovább is árendásai maradjunk, és hogy csak a' halál sajátítson számunkra a' föld' rideg sötét méhében anyi kis helyet, hova, az élet' fáradalmai között, megrongált testünk, végső nyugalomra, letakarítassék.

Úgy van, a' jobbágyságnak elvitáztatlan jussa van követelni a' hazától, hogy a' kezei közt lévő földet az urbér' bilincseiből feloldja, nála szabad birtokul meghagyja, és minden földesúri hatóságot megszüntessen.

És íme, kedves hazámfiain, a' nép

e' kívánata már teljesebben van. A' törvény, mely az úrbért megszünteti, mely a' jobbágy nevet megsemmíti, már meghozatott. És a' hon-atyák, a' törvényhozók, gondolkodtak a' földesurak' kárpótlásáról is, még pedig' úgy, hogy e' miatt senki újabb méltatlan adózásokba nem keseredik.

Föl tehát térdeidről ó nép! hála-könyűs szemeidet függeszd mindenható istened' egére, ki világrázó események közt a' föld gyára 's szűkkeblű urainak népek' ajakán hirdeté szent parancsait, melyekre kezdről lehullottak a' jobbágyság' vérző bilincsei, 's a' sajátoddá lett szabad földben áldást és kenyeret, magadnak fog teremni a' jól 's gondosan mívelt rög.

VIII.

Eskütszék, képviselő egyenlőség' alapján.

Az eskütszék nem egyéb, mint népbírótság: Hajdan, midőn a' népek

szabadok voltak, a' népek' gyűlése ítélte a' nép' vezérei, 's minden egyes tagjai felett. Későbbben tapasztalás tanított, mikint a' nagy számos gyülekezet soha sem lehet olly rendes és csendem állapotban, hogy az elébe terjesztett ügyet egészen beláthassa, 's arról határozottan ítélhessen. Ez oknál fogva a' nemzetek, mely ék szabadságaikat megőrzék, a' népgyűlés' helyébe eskütszékét alapítanak.

Nálunk magyaroknál az eskütszékét a' megye-gyűlés képezi. Itt határoztatik el, lehet-e valakit per alá venni, 's bíró elébe idézni, vagy sem? Fájdalom, hogy a' törvény' ezen jótékonyága, egyedül csak nemes születésű polgárookra terjesztetett ki.

Ezentúl, midőn a' polgárok törvény előtt egyenlők leendenek, midőn a' nemzet-hatalom, nem a' megyék, hanem az országgyűlés által fog gyakoroltatni, midőn a' bírói hatóság a' közigazgatásitól egészen elválasztva leend, az es-

küttszéket, mint a' polgári szabadság' egyedüli biztosítékát, nekünk is mulhatatlanul föl kell állítanunk.

És nehogy az intézet, – mit különben sem elmélkedő bölcsek találtak fel, hanem maga az ész, 's élet szült, – előttünk idegen legyen, ismerkedjünk meg annak természetével, 's lássuk, hogyan kell azt szerkeszteni?

Az eskütszék, mint egy francia író igen helyesen meghatározza, – tizenkét láthatatlan bíró, kiket a' megvesztegető' szeme nem talál fel, 's a' hatalom keze nem ér el; mert ok bár a' nép közt vannak, de őket ki nem lehet mutatni azon pillanatig, melyben az igazság' mérlege kezökbe adatván, hallanak, fontolnak, határoznak, 's ítéletet mondanak, ezután eltűnnek, 's ismét elvegyülnek polgártársaik' közönséges sokaságában.

Az eskütszék legegyszerűbb szerkezeié pedig ez: Az ország több kerületekre, p. o. minden harminczezer

ember után felosztatik, 's minden ke-
rületnek egy eskütszék adatik.

Eskütt minden választó polgár, ki
életének 24-ik évét betöltötte, 's rász
magaviseletről nincs megjegyvezve. Es-
küttek nem lehetnek a' papok, kato-
nák, 's közhivatalnokok.

Az esküttek' lajstroma minden esz-
tendőben kiigazítatik.

Az esküttek' lajstromából minden
hónapra, sorshúzással harminczhat es-
kütt választatik.

Az ekként választatott esküttekből
tizenkettőt a' vádló, tizenkettőt a' vád-
lott mindenkor visszavethetnek, vagyis
azt kívánhatják, hogy az eskütti bí-
ráskodásban részt ne vegyenek.

A' megmardt tizenkét eskütt meg-
hallgatván a' vádiratokat, 's mentő ok-
leveleket's próbákat, ítéel egyedül csak
azon kérdés felett: valljon a' vádlott
bűnös-e vagy sem?

E' kérdés felett pedig minden em-
ber, ki józan észszel, 's becsületes lé-

lekismerettel bír, ha bár nem oly tanult 's kimívelt is, ítélni, 's határozatot mondani képes.

Kire az eskütszék azt mondja, hogy nem bűnös, azt senki perbe nem foghatja. 'S épen ez a' szabadság' biztósítéka; mert a' gazembert, akármily vagyonos, semmiféle hatalom ki nem csúszthatja az alul, hogy a' becsületes eskütszék őt bűnösnek ne nyilatkoztassa; ellenben a' fondorkodó hatalom ártatlant büntetés alá nem vonhat; mivel az eskütszék kimondván rá a' 'nem - bűnös' szót, őt a' perrel megrohanás alól felmenti, és az üldözések ellen eképen megvédelmezi.

Hogy az eskütszék eljárásának a' leggyorsabbnak kell lenni, az magában értetik.

Mielőtt az esküitek munkálkodáshoz fognának, nálunk is, miképen más országokban, következőkre lennének megesketendők: hogy sem a' vádlottnak, sem a' társaságnak, mely vádol,

érdekeit el nem árulják, hogy nyilatkozásukig senkivel nem értekeznek. hogy félre-tévéen gyűlölséget és gonosz-ságot, félelmet és kedvezést, a' bizonyságok és védelem' erősségei szerint, követve lélekismeretüket, 's belső meggyőződésüket, határozni fognak részrehajlatlanul, és szilárdan; miként becsületes szabad emberekhez illik.

Minden eskütszék mellé egy bíróság rendelendő, a' mely az eskütszék által bűnösnek nyilvánított emberre, a' törvényben kiszabott büntetést' ítélettel mondja ki.

Jól megjegyezzük, mi már felébb mondatott, hogy az eskütszék a' népnek, 's a' nép egyes tagjainak szabadságát azért biztosítja; mert senkit, kit az eskütszék 'nem-bűnös'-nek ku mond, per és büntetés alá vonni nem lehet: és ismét senkit, kit az eskütszék 'bűnösnek' mond, a' büntető bírónak fölmenteni nem szabad. Amaz magános emberek', emez a' társaság ér-

dekeinek védelmében történik, melyeket, a' különben nagyon könnyen becsúsztató vesztegetés a' bírói ítéletek által veszélyeztetne. –

Az egyenlőség alapjául képviselétről, ott, hol az évenkénti országgyűlésről, volt szó, előterjesztetett az, mit e' részben egy szabad népnek kívánni, és sürgetni keli.

IX.

Nemzeti bank

E' tárgyról, mely mélyebb fejtegetést, 's több oldalú magyarázatot igényel e' röpiratkában értekezni nem lehet. Elegendő lesz a' következő tordék-jegyzést tenni.

Nemzeti bank név alatt csak egyetlen pénzüzet állhat fel, az t. i. melybe pénzt mindenki bátorságosan beteheti, és a' melyből mindenki pénzt kap, ha annak biztosítására fekvő jószágában elegendő alapot ad.

Ezen banknak a' status' fekvő bir-

tokai, minők a' kamarai, 's papoktól elveendő ingatlan jószágok, legbiztosabb alapul szolgálnak.

Más, bár mi névvel nevezendő bankok, részvények' útján alakítandók. 'S mint ilyenek, magános vállalkozó társaságok' feladatai: melyekről tehát nemzetileg intézkedni nem szükséges.

X.

A' katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, külföldieket vigyék el tőlünk.

Miután a' nemzet-örök, kik földművelők, kereskedők, mesteremberek, 's több másféle dolgokkal folytonosan elfoglalva vannak, sem lakhelyeiket el nem hagyhatják, sem szüntelen fegyverben nem állhatnak, látnivaló: hogy a' hazának állandó hadsereget is kell tartani, oly katonákat t. i. kiknek fődolguk legyen a' fegyverhordozás.

Minthogy pedig az állandó, vagyis sorkatonaság, az országnak temérdek költségébe kerül, csak anyi katonát tartsunk, menyit országunk' védelme megkíván.

Magyarország' állandó katonasága legfelebb húsz ezer fej lehet

A' sorkatonaság mag) ár ifjakkból, hat évi capitulatio mellett volna öszve-állítandó, 's miután a' katonáskodás életfeláldozással jár, becsületes zsoldal ellátandó.

A' magyar katonaság a' haza, 's alkotmány iránti hűségre eskettessék meg, miszerint szoros kötelességének ismerje, semmi egyéb hatalomnak nem engedelmeskedni, mint az alkotmány, és törvény által e' végre felhatalmazott elöljáróinak.

Miért kell ezen katonaságnak benn, a' hazában laknia, 's miért kell minden nem magyar 's így idegen katonaságnak tőlünk elvitetnie, tüstént meggyőződünk, ha meggondoljuk, hogy a'

katonaságot minden nép védő, nem pedig elnyomó eszközül használja. És valljon kitől várhat az ember lélekismeretes hű védelmet, ha nem saját fiától, kiket ezért illendően fizet? Idegen földön, ha-bár az ember-szív mindig haza vággyék, lassankint elmosódik a' haza' tiszteletteljes szent képe, 's kivált a' vak engedelmesség' kényszerítő bilincsei között, el-elhúny a' leglángolóbb honszeretet, azon jellemző nemes indulat, mely bő és tiszta forrása a' polgári erkölcsnek, a' szabadság, béke, és rend lankadhatlan őrének, 's fen tartójának.

XI.

A' politikai statusfogyok szabadon bocsáttassanak

Ama kárhozatos tév-politika, mely az uralkodó hatalom' érdekeit különválasztá a' népekétől, gondolt, és teremtett vétkeket, miket political vétkeknek nevezett.

Tévelygő hitének megerősítésére, kizsákmányoló a' bíró' lélekismeretét, és sok embert, a' népszabadság' elveinek bátor szónokait az igazság' 's emberjog' üldözött vértanúit, erőtetett és előparancsolt ítéleteknél fogva tömlöczre hányatott.

Ma, midőn a' vesztegető, és önérdelkeitől elvakult hatalom' nyommasztó kezei alul, az örök igazság, a' népszabadságtól körülsugárzott arczát fel emeli, illő a' nemzetnek kívánnia, hogy a' political foglyok szabadon bocsátassanak; mert csak egy political bűnt ismer, a' hazaárulást.

Most, mikor a' közszabadság' hajnali fénye mindenhová szétárad, ne legyen e' hazában ember, a' múltkori, sokszor nem valódi, csak képzelt vétségekért anyira lenyűgözve, hogy az általános nemzeti örömmek közepette, egyedül ő, lánczok között, a' sötét börtön' fenekén lezárva, sínlődjék!

Élvezzék a' szabadság' legelső ál-

dását azok, kik a' szabadság előmunkásai voltak.

XII.

Egyesülés Erdélylyel.

Erdély, míg Magyarország önálló és szabad volt, egy vala Magyarországgal. Zendülés és szolgaság szakasztának szét bennünket. És e' szétvált állapot megtartatott; mert megosztva minden nemzet gyengébb.

Az erdélyi nép velünk egy eredetű testvér. Századokig közösen, egy szívvel érzett öröm, századokig együtt vitt harczok, együtt kiállott viszontagságok, még jobban összeforraszták őt velünk magyarokkal.

Azon kis töredéke a' szabadságnak és jogoknak, miket a' két haza megmenteni bírt, gyümölcse a' két nemzet' közös erőködéseinek, az egymásért 's együtt viselt terheknek, szenvedéseknek és veszélyeknek.

Boldog isten! két magyar haza?!

E' hazának azért van két népe, mert hazáját erővel kettészakítjátok, 's két névvel nevezitek: holott ugyanazon szív dobog mindkettő' kebelében, ugyanazon ész gondolkozik mindkettő' fejében.

Töröljük el hát a' két nevet: egyesüljünk és forrjunk össze az újra ki-
viradt szabadság' kora reggelén egyetlen egy magyar hazává!

A' magyar név legyen az, mely bennünket hazafiul büszkeséggel töltsön el, mely tisztelve-szeretve említessék a' világ' minden népétől, mint neve azon nemzetnek, melynek fiainál a' szabadság, egyenlőség és testvériség közösen bírt szent kincs, óva és védve, a' polgáerkölcsben, alkotmányban és törvényekben mély gyökereket vert közbéke' és rend' paizsa alatt 's fegyverei által.

Az elsorolt tizenkét pontot ily értelemben kell törvénynyé emelnünk. Következményei lesznek:

hogy minden hatalom a' néptől ve-
endi származását, 's csak azon korlá-
tok közt fog működni, melyeket a'
nép' törvényhozása körüié kipécézett
's előtte felállított;

hogy szabad leend az ember 's an-
nak minden munkája, és szabad leend
a' föld;

hogy egyenlő polgár leend minden-
ki. Hiába fogod kérdezni az úgyneve-
zett jobb famíliákat, az alsó és felső
nemességet. Ily nevek nem lesznek
többé. Minden embernek lesz ezen egy-
szerű, legtisztességesebb neve 'polgár'.

A' tisztviselők, bírák, földműve-
lők, kereskedők, kézművesek, tudó-
sok, katonák, papok, szóval, a' hiva-
tal' és munka' bármi neveivel foglal-
kozók, mind polgárok.

Nem lesz privilégium, grófság, ne-
messég 'sa't., nem lesznek czéhek, or-
dók, titulusok 'sa't., hanem lesz pol-
gári egyenlőség, egyenlő nevezet,
egyenlő jog.

UTÓSZÓ.

E' röpirathoz mellékelt toldalékban olvasható három törvényczik, az úrbér, 's papi tized' megszüntetéséről, és a' közös teherviselésről.

E' törvényczikkekből, 's a' többi az országgyűlésen munkálatban lévő törvényjavaslatokból meggyőződhetik mindenki, miképen a' jelen országgyűlés lélekismeretes tisztének ismerte, szét nem oszlani addig, míg azt, mi a' szabadság' 's rend' biztosítására tovább már nem halasztható, törvénybe nem iktatja.

Mi pedig polgárok, kik teljes reményben vagyunk, hogy a' nemzet' jogai alkotmány 's törvény által életbe fognak léptetni, legyünk csendes megnyugvással is.

Időt 's gondos eljárást kivan egy gyermek' nevelése, egy fa' elültetése, hát még az emberi mívek' legnagyobbikának, az alkotmánynak elkészítése?

Virágot és gyümölcsöt ugyanazon rövid napban egy fa sem hoz.

Nem becsületes magyar, hanem hazáruló gaz lélek az, ki most társait gyanúkkal riasztja, ki álhíreket kohol, ki a' kedélyeket ingerli. Mindebből zenebona és zűrzavar támadhat. Zenebonában és zűrzavarban pedig, nem hogy valamit végeznünk, de egymást értenünk sem lehet.

Hazámfiai! Batthyány Lajos, Deák Ferencz, Kossuth Lajos, Szemere Bertalan, Széchenyi István, Eötvös József, Klauzál Gábor, Mészáros Lázár állanak kormányunk' élén.

Mind oly férfiak, kiknek egész életükben tanúsított lángoló hazafiságuk, fáradhatlan munkásságuk, a' közügyérti tiszta lelkesedésük és szeplőtelen becsületességük kezeskednek, hogy a' nemzet' kívánatai megértve vannak, és jogai szentesítve 's biztosítva lesznek.

Ők voltak ugyanis hazánkban a' szabadság' igéinek gyakran félreértett

‘s üldözött, de mindenkor szilárd és férfiasan küzdő apostolai. Lehetetlen csak feltenni is, hogy az ige’ apostola, magát első tetténél mari megtagadja ‘s elhazudtolja.

Igen nagy ‘s nehéz munka az övék, ‘s hogy czélt érhessünk, okvetlenül szükséges: miképen mi, a’ nép, egyetértéssel, békés összetartással, közös erővel segítsük és gyámolítsuk őket a’ haza’ törvényszerű átalakításának nagy munkájában, melynek áldásait és gyümölcseit, mi ‘s maradékaink élvezendik.

Béke, rend és várakozó nyugalom ma, hogy szabadság legyen holnap. A’ jelen időé a’ remény, a’ jövőé a’ való.

Őrizkedjünk rohanásba hozni a’ különben is siető időt. Óriás kerekei ha a’ vágásból kisodortatnak, lejárják és összezúzzák a’ közboldogságnak és közjólétnek dicső épületét, mit a’ férfias öntudatra jutott nép, őszintén nyilatkozva, ‘s békésen bár de szilárdan dolgozva, felemelni kezd.

Polgártársak! nyilatkozunk, és sürgessünk erélyesen: de óvakodjunk a' tettleges kitörésnek árnyéklatától is! mert a' polgári zendülés égiháború és fergeteg az emberiség' világában; mennykövei romokba döntik a' legszebb intézeteket, és e' romok közöl majdan – ha a' béke idővel megtérend – az unokák lélekborzadva vonczolják ki a' küzdő apák' sorából letiport áldozatokat.

A' jövő országgyűlés' ideje nem messze; ez megadja a' népnek igazságos kívánatait. Várjuk el a' munkálatokat békében és nyugalomban!

Egyenlőség, szabadság, testvériség, béke és rend legyenek jelszavaink; 's mindennapi imádságunk, hogy istennek e' szavakban kimagyarázott országa minél előbb jöjjön el.

Mi azt kívánjuk, mit isten öröktől fogva rendelt, mit honszerző eleink megértettek, 's azon időben, midőn a' magyar nemzetet a' magyar katonanép tevé, minden magyarnak megad-

ták, mi az egyenlőséget és szabadságot kívánjuk.

És ha akadnának emberek, kik tőlünk isten' adományát elrabolni, 's minket a' testvériség' 's emberszeretet' szabályainak teljesítésében, e' legnemesebb munkában, meggátolni szándékoznak, kik a' régi országnyomorgató rendszert követni, a' nemzetnek bármelyik egyes tagját szolgaságban tartani, 's a' kiváltságos osztályoknak egy újabb nemét, egy új aristocratiát behozni iparkodnak, egy szóval, a' kik minden emberben az embert meg nem ismerni szívtelenek, 's istennek e' legremekebb földi művét megtagadni vakmerők lesznek, velök szigorú számot vetendünk.

Mi az egyenlőségért és szabadságért élünk, ezekért túrunk, munkálunk 's áldozunk: következésképen tudhatjátok, ha nem mondanánk is, hogy egyenlőségért és szabadságért, ha kell, élet-halál-harczoí vívandunk.

És te isten! fent a' magasban, hall-

gasd meg buzgó könyörgésünket. Add, hogy reformatioval, békés átalakítással, létesítsük azt, miért máshol ezerek' 's milliók' vére patakozott. Fordítsd el tőlünk haragodat, ments meg a' lázadás' 's polgárháború' iszonyatos vészeitől: ne hadd, hogy a' szabadság' szent törvényeit vérrel írjuk meg. Engedd, hogy véghetetlen kegyelmed' mosolyában, a' szelíd békében, rakjuk le alapjait a' közboldogság' díszes épületének, és e' felett a' földi nemtők' legdicsőbbike, a' szabadság' 's egyenlőség' elveit, soha meg nem szűnő fénynyel, átsugárzó 'i g a z s á g' örködjék és viraszszon mind örökké!!

TÖRVÉNYCIKKELY

Az ' úrbér és azt pótló szerződések' alapján eddig gyakorlatban volt szolgálatok' robot, dézma és pénzbeli fizetések' megszüntetéséről

Az úrbér és azt pótló szerződések' alapján eddig gyakorlatban volt szolgálatok (robot), dézma és pénzbeli fizetések, e' törvény' kihirdetésétől fogva örökösen megszüntetnek.

1. §. A' törvényhozás a' magán földesurak' kármentesítését, a' nemzeti közbecsület' véd-paizsa alá helyezi.

2. §. Ő Felsege a' magán földesuraknak akkénti kármentesítése iránt hogy az eddigi úrbéri tartozásokkal fölérőlő tőkeérték részükre a' közállomány által hiány nélkül kifizettessek, a legközelebbi országgyűlésének részletesen kidolgozandó törvényjavaslatot fog magyar mi niszteriuma által előterjesztetni.

3. §. Olly helyeken, hol eddig úrbéri rendezés, vagy legelő-elkülönzés még meg nem történt, a' faizásra és legeltetésre nézve az eddigi gyakorlat továbbá is meagtarlatik.

4. §. Az úri törvényhatóság megszüntetik, – ideiglenesen, míg a törvény-kiszolgáltatás általánosan rendeztetni fog, azt, polgári ügyekben a' sommás perekre nézve, ott, hol rendezett első bírósági hatóságú tanácsok nincsenek, a' szolgabírák, – büntető és rendes folyamátú polgári perekre nézve pedig a' megyei törvényszék fogja gyakorolni.

5. §. Olly földbirtokos ellen, kinek birtokához e' törvény' kihirdetése előtt úrbériség volt kapcsolva, a' ke reskedési viszonyokból eredő váltók' kivételével egyéb adóssági követelések, a' törvény' további rendeletei fel nem mondhatók, és csupán a' törvényes' kamatok' nemfizetése iránti követelések hajtathatnak be ellene bírói eljárás útján.

Törvényczikkely a papi tized' megszüntetéséről.

Az egyházi rend a' papi tizedről minden kárpótlás nélkül lemondván, az ország' Rendei ezen a' haza' oltárá-

ra letelt áldozatot örök emlékezet' okáért törvénybe' iktatják, egyszersmind ezen lemondásnak nyomán elhatározzák:

1. §. A' papi tized, akár természetben, akár a' természetbeni kiszolgáltatás helyett készpénzben teljesített, és pedig akár közvetlenül az egyházi rendnek, akár haszonbérloknak fizettetett, akár örökös szerződés mellett, akár királyi adomány által szereztetett, ezenel örökre megszüntetik.

2. §. mennyiben a' tized' megszüntetése a' kisebb rendű papság' némely tagjainak jövedelmeit is érdeklí, 's e' tekintetből azoknak ellátásáról gondoskodni minden esetben szükséges leend, Ő Felsége egyszersmind a' kisebb rendű bármely vallásfelekezeten lévő papságnak illő ellátása iránt általánosan a' magyar ministeriuma által részletes törvényjavaslatot fog az ország rendéinek előterjesztetni.

3. §. Mennyiben a' papi tized magán családok' birtokába akár örökös szerződés, akár királyi adomány által jutott, al tulajdonos magán családoknak, a' közállam által leendő kármentesítése iránt Ő Felsége magyar ministeriuma által a' legközelebbi országgyűlés eleibe részletes törvényjavaslatot fog előterjesztetni.

Törvényczikkely a' közös teherviselésről.

Magyarország' 's a' kapcsolt részek minden lakosai, minden közterheket különbség nélkül egyenlően és aránylagosan viselik.

1. §. Ő Felsége felelős magyar ministeriuma által, a' törvényhatóságok' meghallgatása mellett, ki fogja dolgoztatni ideiglenesen az adózási kulcsot, és ezen kulcs szerint a' kivetés már a' legközelebbi közigazgatási évtől, úgymint az 1848-dik évi november' 1-ső napjától veszi kezdetét.

2. §. Az ideiglenesen kidolgozandó kulcs, a' legközelebbi országgyűlésnek minden esetre bemutatandó.

3. §. A' fen kitett határnapig a' már kivetett közterhek behajtása elrendeltetik.